

ZIAR POLITIC INDEPENDENT
APARE SĂPTĂMÂNAL

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
ARAD, Strada Eminescu Nr. 18.

ABONAMENTE:
Pe un an — — — — 160 Lei
Pe șase luni — — — — 80 „
Pentru sătenii și studenții — 150 „
Pentru instituții și autorități 300 „

Înainte

Thomas G. Masaryk

O nouă adiere de izbândă — o nouă stindard de națiune cehoslovace. Adunarea Națională a Republicii, chemată să aleagă în fruntea sa căruitor, și-a exprimat odată — și mult nefericită drăgoște, adâncă recunoștință, și-a impotriiva Constituției, și-a de titanul, a cărui im — rezonanță figură, radiază, este hotare, peste întreaga Europă, adevăr, bunătate, în — ligență. Thomas G. Masaryk este ales pentru a pa — oară președinte al Re — publice cehoslovace, Aris —ocratul acesta intelectual — pea pentru a patra oară — ostul de grea răspundere, — fiul de vizitu va desfășura — în nou torente de energie, — riasa viață a acestui risipi — or de suflet, se pune din — nou în slujba unei idei și în — lujba unei națiuni. — „Viața — a nu se confundă numai — cu destinele istoriei ceho — slovace — deși aceasta este — cea mai reală contribuție a — ei, — dar ea se integrează — în mod fericit în Panteonul — gânditorilor universali”.

Căci viața acestui creator, — a desfășurat demn și pli — tă de măntuitoare raze. Și — al ales, este demn de toată

stima, felul cum a știut spi — ritul său vast, să armonizeze — gândul cu fapta, ideea cu ac — ționea, idealul cu realitatea. Aceste atribute l-au impus — în vremurile de prefacere a — tinerului stat, cărnaș al co — răbiei în care sălta viața pal — pitând a unui popor în con — tinuă creștere și emancipare. Căci în timpul războiului, — strategica organizare a ba — talioanelor de luptători, a — fost un neprețuit aport pe — care l'a depus Thomas G. — Masaryk în pregătirea co — științei masei populare ce — hoslovace.

Thomas G. Masaryk este — un erou al gândului, căci a — știut să se pună în serviciul — adevărului, binelui și frum — sului, și este un erou al ac — ționii, căci din aceste idei a — știut să stoarcă tot ce forma — o trebuință pentru neamul — său.

Sufletul său se confundă — cu însăși geneza statului ce — hoslovac, — pe care geniul — său constructiv l'a creiat, iar — personalitatea sa l'a conso — lidat, — prin el națiunea ce — hoslovacă cucerindu-și locul — de cinste între celelalte nea — muri.

„Înainte”

Fapte ce îngrijorează

De câteva săptămâni «Univer — sul» publică uluitoare și senza — ționale precizări în «afacerea» — generalului C. Dumitrescu. Fostul — comandant al jandarmeriei din — România, a defraudat, a falsifi — cat ca cel mai ordinar hoț, însu — șindu-și drepturi și abuzând de — puterea sa oficială, ca să-și ago — nizească o avere în toată mărc — ĩa, unde să se retragă la adâ — cile-i bătrânețe. Este, parcă, ceva — ce nu poți crede; un fapt pe care — un om la înalta situație nu e ca — pabil niciodată să-l îndeplinească. — Și totuși este așa! Cifrele, datele — și mărturiile aduse până acuma — de ziarul «Universul» sunt cele — mai eclatante dovezi de vinovă — ĩe a generalului Dumitrescu.

Știm că acest general, ajuns — odată în fruntea jandarmeriei a — inovat multe lucruri, până când — și nesupunerea față de Ministe — rul sub a cărui poruncă se afla. — Era, probabil, incurajat de faptul — că fiul său era în serviciul par — ticular al M. S. Regelui. Adică, — era unul dintre cei

. din cauza că — reia a trebuit să plece din guvern — dnii Iuliu Maniu și Ion Mihalache. — Deci, omul acesta, — pătruns — doar de un bun spirit comercial — se credea stăpân peste desti — tinele acestei țări și că poate — hotări orice în numele ei. Până — într-o zi, când totul se prăbuși. — Descoperit în toată goliciunea sa — murdară, cu toate afacerile sale, — nelegale și de stil «mare», este — demascat și condamnat de opi — nea publică, — aceea opinie pe — care până mai ieri, o apăra sub — demnitatea militară.

Căci, un potențat al zilei, care — transportă acasă zeci de vagoane — cu fracte pe numele instituției pe — care o conduce, în vâzul întreg — ului personal CFR de pe tot par — cursul; care rechiziționează cu — concursul jandarmilor și autori — tăților comunale munca țărănească — din satele vecine moșiei sale; — care manevrează pe moșia sa — batalioane întregi de «armată — constructivă» cu toate serviciile — auxiliare și de specialități, nu — poate fi decât condamnat de so — cietatea întreagă, pentru faptele — sale, cari nu găsesc asemănare — decât în coloniile îndepărtate.

Și totuși, în România, genera — lul C. Dumitrescu, a fost capabil — de așa ceva.

Campania «Universului» este — uimitoare. Un general în retra — gere, în loc să se retragă liniș — tit, în sânul familiei sale, tre — buie să fie hărțuit de cetățenii țării — pe cari i-a batjocorit și i-a furat, — și cari în loc de mulțumiri pen — tru serviciile prestate armatei, — îi aduc osânda greșelilor pe mar — ginea mormântului ce i se des — chide.

Incă un fapt care ne dă de — gândit și pe care îl relatăm aici. — Adunarea deputaților a votat — și a sancționat o lege cu o de — numire foarte ciudată: legea — pentru reglementarea situațiunii — nelegal angajate.

Autorul acestei legi extraordi — nare, d-l ministru Slăvescu, — votată numai de Cameră, — deși — ar fi urmat să fie votată și de — Senat, întrucât nu este vorba — de deschidere de credit, ci de — amnistia unor delicvenți ordinari,

are grija să prevadă că «nu — prejudiciază nici-una din dispo — zițiunile legii asupra contabilității — publice, referitoare la responza — bilitatea gestionarilor de bani — publici».

Care este rostul acestui codicil? — Skoda, titanosaurii diferitelor — regii autonome, sperjarii spiri — tului negru etc., vor fi dați de — gândit oamenilor noștri politici, — că cele de până acum au trecut — toate măsurile și că s'apropie — acum toate sancțiunile?! Noi — credem că nu.

Țara obișduită de-atâtea dări și — de-atâtea sarcini, cari au apăsât — umerii săi slăbiți, sleită complect, — cu toată energia, în starea de — îngrijorare prin care trece, aș — teaptă sancțiuni.

Intreaga lege asupra contabili — tății publice este călcată; toate — dispozițiunile pentru apărarea ba — nului public, răsturnate și anu — late, în folosul unei cărdășii — politice.

Din însăși legea promulgată, — mai rezultă călcarea în picioare — a tuturor dispozițiilor edictate — prin înalte decrete regale, și re — petate lună cu lună.

S'au lăsat să cadă în desue — tudine dispozițiuni precise prevă — zând sancțiuni împotriva celor — cari s'au făcut vinovați de ri — sipa banului public.

Acestea nu se pot înlătura cu — dispozițiunile prevăzute în lege, — „de a se imputa bugetului extra — ordinar pe 1933—1934”, o nouă — sarcină, de aproape 6 miliarde, — cât deficit apasă asupra țării.

Bugetul extraordinar pe 1933 — 1934 este în stare falimentară; — vinovații nu pot beneficia de — soarta creanțelor cari trebuie — să fie lichidate după legile fa — limentare; ei, în prealabil, tre — buie să suferă sancțiunile prevă — zute împotriva celor ce creiază — încetări de plăți, intrând în cate — goria falimentelor frauduloase.

Așteptăm să se aducă la cu — noștința generală ce instanțe s'au — sesizat cu anchetarea și con — statarea căcărilor de lege, cari — au dus la punerea în spina — rea contribuabilului sărăcit, a unor — noi sarcini de aproape 6 mili — arde, și cari sunt răufăcătorii — cari s'au făcut vinovați, în îm — prejurările cele mai dureroase — pentru Statul român, de un jaf — fără pereche în istoria noastră — națională. Ion Valahu

Pe margini...

In lupta cruntă spre mai bine — sufletul fix bil al omului se pleacă — deseori sub impulsunea momitoare — a celui viclean. Dece? Pentru că — slăbiciunea e atributul răului. — Și sufletele slabe nu pot trece vic — torioase dificultățile care întim — piină binele în calea sa mărci — noasă spre perfecțiune. Ele sunt — mereu cuprinse de suspiciunea — dăunătoare, care le cădăuzește — pieziș pașii îndoielnici. Fapta rea — e scaparea lor, în vârtejul de e — nergie care se cere utlizată, căci — forțe oculte împing la fapte. — Și pentru cel slab, răul e mai ușor — de săvârșit.

Dar în ultima analiză, de unde — provin impulsunile bune sau — cele rele? De sigur, din psihicul — nostru. Și psihicul nostru are, ca — și divinitatea, trei laturi distincte, — care se întregesc reciproc: — inteligența, sentimentul și voința. — Se întregesc însă, atunci când — ele sunt proporțional distribuite și — normal dezvoltate. Altfel ele de — sechilibrează faptele, adică con — crețizează fals rezultatul ultim — al conlucrării lor. Geniile au iz — vorit dintr-o falsă distribuire a — acestor facultăți, criminalii și re — bunii din anormala dezvoltare a — lor. Dacă una dintre ele, depășe — ște în dezvoltare pe celelalte — faptele ce vor naște dintr-o ase — mena distribuire vor surprinde.

Omul modern, meconizat — omul mașină, — este fără îndo — ială rezultatul tunest al desechili — brului spiritual și rezultatul ac — țunilor sale sunt cunoscute și în — acelaș timp redutabile. Golul să — pat prin înlăturarea treptată, a — sințirei adevărate, îngrijorează — sau înspăimântă chiar, pe cel — ce-și păstrează integritatea psi — hică. Nevroza actuală ilustrează — conflictul intim între restabilirea — echilibrului sufletesc și între e — nergia coplesitoare desfășurată — cu impetuozitate de spiritele me — canizate. Modernul sfidează sen — timentele. Chiar pe acele mai no — bile. Mamele își abandonează — roâul pântecelui lor, mecanizatul — calcă trufașă sdrănețele aproapei, — îmbrâncește până și copilul fără — prihană care-și conduce prin în — zălmășeală părintele sau surloara — cu orbitele stoarse. Nu vede și — nu simte, nu aude și nu cunoa — ște nimic afară de neînsemnăta — tea-i și inutilă-i persoană.

— Să luăm aminte!

Aurel Ardelean

Duhul Adevărului

La Pogorârea Duhului Sfânt — comemorăm ziua întemeierii Bi — sericii creștine. Prima zi a Bi — sericii a fost ziua Pogorării Du — hului Sfânt, — și prima comu — nica creștină a fost cea din Ieru — salim, întemeiată de sfinții apo — stoli, după ce au fost iluminați — și încălziți de puterea și flacăra — limbilor de foc, prin cari s'a re — vărsat asupra lor harul Sfântului — Duh.

Mântuitorul după ce a propagat — în lume a fost răstignit și îngro — pțat, iar după trei zile a înviat. — Așa mărturisesc Scripturile. După — înviere s'a arătat în câteva rân — duri ucenicilor și ascultătorilor — Lui, incredințându-i prin „semne — doveditoare” despre învierea Sa. — (Fapte 1, 3), — le-a poruncit să — nu se depărteze de Ierusalim — până ce se vor „îmbrăca cu pu — tere de Sus” (Luca 24, 49), apoi — binecuvântându-i s'a înălțat la — ceruri.

La zece zile după înălțare, — când toți învățăceii Domnului — erau la un loc într-o casă, un — zviert ca de vifor s'a făcut, lim — bile focului Sfânt au apărut și — s'au umplut toți de Duhul Sfânt. — Drept urmare minunăta a con — sacrării prin putere de Sus, a — apostolii își schimbă radical toată — firea și fizionomia lor sufletească. — Din slabi, nepricepuți și fricoși, — s'au schimbat în cei mai înfă — cărați vestitori și martori ai — lui Hristos, până la marginea — pământului cunoscut pe atunci. — Fără avere, fără mijloace de — comunicație și în opoziție cu toate — păcatele și cu toată puterea lumii — păgâne, acești oameni mo — dești dar aprinși de flacăra unei — mistuni sacre, sfarmă idolii vre-

mi și cuceresc treptat treptat ini — mile mulțimilor, până și tronul — împăraților.

Care este taina acestei biru — ințe a Bisericii prin lucrarea mi — sionară a sfinților Apostoli? Este — Duhul lui Dumnezeu, — Duhul, — care la creație se purta pe de — asupra apelor, — era „Duhul — lui Dumnezeu, Duhul înțelepciunii — și al înțelegerii, Duhul sfântului — și al puterii, Duhul cunoștinței și — al buneii credințe, Duhul temerii — de Dumnezeu” (Isaia 11, 2-3). Era — Duhul cel ce în chip de porumb — s'a arătat la Bolez deasupra — Domnului, era Duhul adevărului — care dela Tatăl percede, celce — împreună cu Tatăl și cu Fiul este — închinat și mărit, — Duhul care — a grăit prin grațul aprins și in — spirat al prorocilor din Vechiul — Testament; — era Mângâitorul — care ne învață tot adevărul și — care face să rodească toate fap — tele bune: dragostea, pacea, — răbdarea, înfrânarea poftelor, și — toate celelalte virtuți, fapte și — fructe ale Duhului

Prima predică, pe care a fi — nut-o sf. Petru popoarelor la — Rusali, era un rod al Sf. Duh, — și tot operă a Sfântului Duh a — fost și convertirea celor 3000 de — suflete, cari au format primul — număr de creștini declarați vo — luntar și primul început de bi — serică creștină.

Acestea au fost faptele, îm — prejurările și forța sfântă, cari — au stat la temelia și la începutul — bisericii lui Hristos. Dar care — este astăzi sensul marelui praz — nic al Pogorării Sf. Duh, și care — este îndemnul folositor, pe care — îl desprindem din cuprinsul fap — (Continuare în pagina 2-a)

OPINCA!..

Opinca, simbol al purtătorului — ei a fost disprețuită în toate vre — murile. Deosebirea este că în — vremurile autocrate erau mai pu — țini disprețuitori și speculatori, — decât în timpul democrației actuale.

Celor dinții s'au adăogat cei — ridicai proaspăt de democrația — opincoasă a vremurilor de acum.

„Este adevărat că acest isvor — de viață al ghetelor luxoase, mi — roase câteodată, dar miroase a — opinca, în timp ce gheata — când miroase (și foarte adesea — chiar) nu se poate spune că mi — roase a gheată, ci.. a iust!

Câtă deosebire!.. Opinca ră — mâne cinstită și când miroase, — căci miroase doar a opinca, în — timp ce gheata, — oh gheata!.. — când miroase e desguștătoare!..

Când zici opinca ai și noțiunea — de rezistență ce implică..

Mulți poartă gheata, fără să-și — fi ras opinca; se njelege că cea — depe obraz. Căci omul când are — o piele bună de opinca, o veți — găsi numai pe obraz.

Acestora nu știi ce le miroase; — opinca sau gheata?!

Despre aceștia se spune gre — șit că sunt fără odraz. Căci, da — că nu roșește — când ar trebui — — este una din calitățile opincai — când este purtată de gheată..

Prefer opinca — chiar și când — miroase — în locul gheții ce — pretinde a răspândi în jurul ei — parfumuri delicioase, fără să ob — serve cum anturajul își izolează — organul olfactiv, cu balista, de — atmosfera pestilențială ce răs — pândește.

Calyn

Filarmonica la Arad

La câteva zile numai dela spectacolul popular pe care ni l-a oferit Opera din Cluj, avem ocazia să primim orchestra societății filarmonice din Capitală, condusă de bagheta vrăjită a dlui George Georgescu, unul dintre cei mai reputați dirijori ai Continentului.

Activitatea acestei grupări muzicale a deschis îndată după război, un capitol, bogat în rezultate în istoria muzicii românești. Dela cele dintâi audii maestrul Gogu Georgescu a entuziasmat cercurile atât de preferențioase ale Bucureștilor, și succesele, ce a obținut, i au adus într-o vreme, și conducerea Operei din Capitală.

Dedicat în anii din urmă exclusiv dezvoltării Filarmonicii, dirijorul, stăpân pe toate tainele muzicii orchestrale, a isbit să facă din ansamblul ce conduce una dintre cele mai omogene întocmiri de acest fel, producțiile cărora înseamnă întotdeauna adevărate evenimente de înaltă manifestare culturală.

Nu știu, dacă publicul nostru va dovedi suficient interes pentru astfel de producțiuni cari sunt ceva mai dificile ca cele ale Operei, cerând și un gust mai rafinat în ale muzicii.

Ceace trebuie totuși subliniat este efortul pe care îl fac organizatorii de a populariza muzica de acest gen în provincie și a chema atenția publicului în spre aceste audii, de rară și pură elevație artistică.

P. S. Concertul Soc. Filarmonice are loc Sâmbătă, 2 Iunie ora 9, seara la Palatul Cultural.

— Colaboratorii noștri sunt rugați să trimită materialul cel mai târziu până în fiecare Joi, dimineața.

bravo!
ANUL: II. No. 69.
Revistă de critică și satiră
prețul unui exempl. 2 Lei
CUPRINSUL:
de ce? între Kaufmann și cutură. el n'are! unde-i? seamănă cu tatăl său ehei! romantismul!
ce rost avea? așa da! cu box somn ușor. discuție cu plesnitori. pentru grațiile... nu! carpați! o glumă veche.
„bravo!” la nădlac, chișineucris, rovine, hălmațiu, șiria, pâncota, ineu, etc
REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
Arad str. 29. Decembrie No. 12
Redactor: Al. Miron

Cărți și Reviste

O carte de doctrină, metodă și strategie țărănistă, este lucrarea dlui A. C. Brudariu „Ideologia țărănistului” apărută de curând, ca primul volum al Bibliotecii Mișcării Țărăniste. Ideia atât de fecundă în viața publică de după război, este expusă cu competență și lămurit.

Vom mai reveni.

„Arta și Omul” este o revistă care și a pus ca program dezvoltarea gustului pentru artele plastice. Publicația apare la București, sub direcția unui arădan, dl. Augustin Clonda și cu concursul unor artiști și critici de artă de marcă, printre cari găsim numele dlor A. D. Broșteanu, Dan Botta, Al. Țigara Samurcaș, Fr. Șirato, Tache Sorocanu, N. N. Tonitza, Ion Zurescu și alții. La numărul apărut recent pe luna Mai colaborează dl. Petre Comărnescu, Ion Zurescu, Ionel Jianu, M. Ionescu, dna Lucia Dracopol și G. Toghăneanu etc. Reproduceri numeroase din N. Tonitza, Marius Bunescu, Militia Petrașcu, Marcel Iancu, Ștefan Constantinescu, H. Avakran, M.W. Arnold, Stella Nedelcovici, Florența Pretorian, Paul Miracovici, Veturia Roviu, Al. Călinescu, Mandia Uilea și Const. Baraschi.

Dl. Aurel Birtolon a publicat în broșură conferința ce a rostit în primăvară la Cercul de studii din Capitală, — a partidului național țărănesc ca o contribuție la rezolvarea problemei zootehnizării agriculturii.

† Clotilda Averescu

În ultimul timp ne parvine știrea că Doamna Clotilda Maresal Averescu a închis ochii pentru totdeauna. Înregistrăm cu durere în suflet această știre, Doamna Clotilda Averescu fiind prea mult cunoscută și iubită pentru activitatea ei neobosită, pentru bună-tatea cu care știă să aline toate durerile și pentru noblețea sufletului ei, pe care l'a pus fără abnegație în slujba celor suferinzi și sărmani.

Într-o suflare românească împărtășește, emoționată, durerea marelui Averescu. Fie ca singurătatea ce-l așteaptă s'o îndure mai ușor.

— Căutăm corespondenți harnici în toate comunele fruntașe din județ. Corespondențele de probă să ni se trimită la redacție, pe lângă o scrisoare de prezentare.

Duhul adevărului

(Continuare din pagina I-a)

telor cari au fost legate de întemeierea primei parohii creștine?

Este ușor de aflat, căci ni l'a sf Petru, care întrebă de mulțimile vrăjite de cuvintele apostolilor întreabă: „Bărbaților ce fraților ce să facem?” — le răspunde hotărât: „Pocățiți-vă!”

Pocățiți-vă înseamnă convertire, întoarcere la Dumnezeu. Înseamnă renaștere la o nouă viață, transformarea omului vechiu într'un om nou, îmbrăcat în *armele lui Dumnezeu* (credința, pacea, evanghelia dragostea). Să *umblăm întru înnoirea duhului*, a inimii și a gândului, aceasta este *porunca praznicului de astăzi*.

Pogorârea Duhului Sfânt este un prilej de sinceră renaștere și de radicală convertire. Este un prilej de lăpădarea josnicilor și a ticăloșilor din viața noastră și în locul lor să aprindem lumina cinsiei și să întronăm Duhul lui Dumnezeu.

Din vremea legendarului Prometheu, focul a devenit elementul primordial și esențial al progresului și secretul oricărui succes în viață. Focul entuziasmului religios, apostolic, trebuie aprins din nou în suflete, spre a le înviora și înflori.

Sus forța Lumina și focul Sfântului Duh să se coboare în viața, în casele și în inimile noastre, ca să ardă până la rădăcina tot răul din noi și toate fărâdelegile noastre ale tuturor, ca și în sufletele sfinților Apostoli, flacăra cunoașterii și a iubirii de Dumnezeu, de țară și de oameni. ca încălzii de aceeași credință și curățenie sufletească să trăim și să mărturisim Evanghelia mântuirii și a sfințeniei în tot locul, totdeauna și până la marginea vieții noastre.

Impărate ceresc — Mângăitorule, Duhul Adevărului... comora bunătaților, și dătătoare de viață. vino și te așază întru noi și ne curățește pe noi de toată spurcăciunea și mântuiește Bunule sufletele noastre. Amin. Vis.

Voevodul Mihai la Mănăstirea Dealului

Voevodul Mihai a petrecut câteva zile între colegii săi dela liceul militar „Mănăstirea Dealului”.

Voevodul a urmărit lecțiile împreună cu colegii săi și s'a conformat întru totul activității de fiecare zi a școlarilor.

Duminică, toată lumea a făcut o excursie pe jos la Gorgoia.

Săptămânile...

Toiul săptămânilor: a cărții, a copilului, a mamei, a laptelui, a Timișoarei (pe când a Bucureștilor, ori a părții?) și poate or veni la rând: a căilor ferate, a aerului, a apel (foarte nimerită cu seceta asta) a agriculturii (că avem un ministru...) a drumurilor, etc., etc. Ne civilizăm, ne occidentalizăm și pace. Țara a progresat enorm (scumpă noastră țară) decând plouă, cu acest solu de săptământ. Și e bine că le organizăm, (numai de nu ne-ar scâoa vre'una) Adică dece să ne-o la înainte Bulgarilor, zarzavagii, ardelații, hunii de peste Dunăre?

Ne ținem de occident și gata. (Numai să nu le trăsnească dracu prin cap dlor din occident să facă și săptămâna săritului într'un picior, că noi cum suntem dornici de toate năsbătările jidănești, am încetățeni-o imediat și p'asta)

Căștigăm enorm în toate domeniile decând serbăm aceste feluri de săptământi. În urma săptământii cărții, toți rumânii s'au umfiat de carte. (Bine că n'a tinut două, că am fi crăpat. Ne-am culturalizat de ne-a leșit pe creștet. S'a realizat o minune de succes național, cum nu s'a mai pomenit.

Dar cu-a copilului, ca să nu mai pomenesc și pe alelate?? Toți copiii mănâncă de-atunci numai lapte, se culcă numai în pufuri, fac baie în fiecare dimineață, începând cu sfrișii dela țară cu picioarele coapte de bătauri alergând cu noaptea'n cap după vite și beții de pelagră. Da, fiecare copil va crește de acum mare și tare pentru-a țării apărare. Asta a ajuns mai mult decât o mie de colonii la munte sau la mare, zece mii de sale încăpătoare de învățământ și nu știu câte mii de cantine școlare.

Și ne mai îndoiim de rostul acestor săptământi? Ba eu vreau să se mai întenteze și altele, că ar mai fi destule. De exemplu, ce ar fi ca să avem o săptământă a sărăciei noastre naționale? Da, o săptământă a sărăciei rumânului în carne și oase, cred că am realiza o mamă de record mondial, de proporții americane, în reușita acestui fel de săptământă. Cum ar mai ieși nemâncașii de toate clasele și categoriile pe străzi! Cum ar mai striga: Vrem mămăligă, vrem doi lei de tutun, de sare (nu sare'n ochi) de gaz, vrem... etc.

Și n'ar lipsi nici oamenii politici cu potopul de promisiuni, și realizări constructive, de consolidare de prosperare a iubitei noastre țări. Ba unii ar plânge cu lacrimi de crocodil de prăp-

dul acestei țări, dând vina pe aiții, apucându-i subit băfăle patriotice. Noi bieții funcționari statului am cere: Vrem un costum de haine, că ni s'a urât tot întorcând și pingelind același rând pe toate părțile, la toți sărbătorile noastre mari religioase și naționale, același de iarnă de vară, de toamnă, de primăvară și de totdeauna, acum și pururea...

Faceți, domnilor guvernanti, săptământă a sărăciei, ca să vă veți ocazia să vă convingeți că calicia în care înotăm și nu mă spuneți în vorbe bombastice, și site din burțile umflate ale domnilor Voastre, că am leșit de impas. Ar fi un prilej ca să să îngrozească oieacă și să se demelicească toți politicienii Rumânii Mari de avalanșa uriașă a mizeriei în care se zbate întreaga poporul. (Dar să lipsească baionetele, pumpele și furtunurile de apă, precum și bastoanele de cauciuc).

Cred că atunci i-ar pieri pofta, oricui de a mai ferici această nație, când ar vedea halul în care a dus-o de 10—15 ani încoace.

Aceasta ar fi săptământă ca mai bine reușită, sălbatic de originală și oribil de reală.

Ion Măraș

Adunarea generală a Asociației notarilor comunali din județul Arad

Eri, Sâmbătă dimineața, în sala mare a Prefecturii, a avut loc adunarea generală a Asociației notarilor comunali din județul Arad, sub prezidenția dlui Neagu Giurgiu, notar în Rovine.

La ordinea zilei au fost următoarele: 1. Deschiderea adunării și darea de seamă a dlui Giurgiu. 2. Aprobarea contului de gestiune pe anul 1934 și raportul lui casierului și censorilor. 3. Aprobarea bugetului pe anul 1934. 4. Desbateră adresei Prezidiului Uniunii cu privire la înlocuirea statului pentru diferența de salar a notarilor. 5. Desbateră adresei Uniunii pentru abonamentele oficiale. 6. Diferite chestiuni. Noui comitete s'a format din d-nii: N. Giurgiu președinte de onoare; A. Răduțiu, notar în Aradul-Nou, președinte activ; George Popa, notar în Peregul Mare; Petre Popoviciu, secretar gen.; Aurel Vădărean, secretar; L. Cornea, casier; M. Gulacri, controlor; Matei Ardelean, bibliotecar; M. Ierean, C. Antonescu, A. Mager, N. Peia, I. Birkenhour, M. Leucujia, L. Plugar, D. Micu, P. Olar, I. Ardelean și I. Goldiș, membrii.

Alexandru Mocsonyi

(Conferința păr. Dr. T. Botiș la aniversarea de 25 ani dela moartea marelui român).

(Continuare.)

Sufletul și animatorul acestor puternice manifestări ale conștiinței și solidarității naționale a fost Alexandru Mocsonyi. Programele lor politice, — aproape identice — și cari formează baza programului general din 1881, sunt opera lui, el le susține în calitate de raportor și le apără mai apoi contra atacurilor și intrigilor și dacă aceste programe „mocioniste” se primiră în ambele congrese, — cu excepția unor foarte puțini oportuniști, porecliți de contemporani „deacomronâni” adevărați ai politicii lui Déak — ca baze și norme în luptele noastre naționale din acea epocă și până la încheierea tuturor Românilor bănațeni, ungureni și ardeleni, în memorabila lor conferință națională din 1881 într'un singur partid, cu un program național unitar, înțelepciunii, tactului și au-

torității lui covârșitoare se poate mulțumi. Era în aceea vreme cel mai apreciat, cel mai popular, cel mai iubit și admirat politician român de dincoace de Carpați.

În 18 Aprilie 1874 Alexandru Mocsonyi renunță la mandatul său de deputat. Atmosfera, ostilă aspirațiilor sale nobile și tuturor revendicărilor naționale, din Camera ungară, demnită și onestitatea lui politică nu o mai poate suporta. „Nu putea să se simtă chemat. — cum bine observă un ziar contemporan — a-și mânca zilele vieții tot bătând cu toaca la urechile surzilor”.

Îl desguștă și lipsa de solidaritate și disciplină a colegilor săi români. Clubul deputaților naționaliști stăbea pe zi ce mergea, și toate eforturile lui de a împiedeca numeroasele dezertări dela programul național,

le zădărnici lipsa de educație politică, de independență morală și materială a multora. Dacă se poate vorbi în acest timp de o politică națională rezolută și uniformă, aceasta e o acțiune a lui Alexandru Mocsonyi și a prietenilor săi politici, a „hidrei mocioniste”, cum numeau dușmanii această grupare. Planul guvernului maghiar de a paraliza și anihila politica naționalistă a românilor, chiar prin românii, își avu efectele sale dezastruoase. Dispunea de toate mijloacele puterii de Stat pentru a teroriza și demoraliza pe cei slabi, a zăpăci mințile și a curupe conștiințele. Din 22 deputați de naționalitate română, câți erau în dieta din 1872-75, abia vre-o zece erau naționaliști.

Atitudinea lui Alexandru Mocsonyi față de parlamentul din Budapesta o urmă, după un interval de persecuțiuni, umiliri și desamăgiri din era, ce o inaugura în politica maghiară „sdrobitorul de naționalități”, Coloman Tisza, întreg partidul, decretând sub forța împrejurărilor, drept armă politică pasivitatea tuturor românilor, ardeleni și ungu-

reni, față de parlamentul maghiar. În memorabila conferință din 1892 a fost această rezistență pasivă a românilor din Statul ungar, neobservată de unii oportuniști și condamnată de alții, un pas hotărâtor spre gravitatea sufletelor lor și a politicii lor naționale spre centrul lor firesc, care nu putea să fie decât viața politică liberă ce și-o elaptră în timp (1881) frații lor de dincolo de Carpați. Dacă parlamentul ungar era închis pentru viața lor politică și justelor lor postulate naționale și se deschidea numai pentru cei ce se angajau la o colaborare cu guvernul maghiar spre nimicirea națiunilor proprii, e natural, ca cel exclusiv să viseze și să-și dorească cu ardore o altă țară, un alt parlament.

Dar pasivitatea românilor era jenantă în fața străinătății, pentru guvernul maghiar. Încercările lui de a-l scoate din această atitudine, adoptând — bineînțeles — un program politic mai moderat, mai pe placul Budapestei, de a-l împăca și a se creta între cele două neamuri raporturi de frățietate, cum a-

semenea încercare se făcu și cu fruntașii arădani la instalarea episcopului Goldiș, Alexandru Mocsonyi le opune un categoric: „...nu...”. „E simplu imposibil — zice el într'un interview publicat în Budapester Tagblatt — a cere dela poporul român politică de activitate în același moment, în care îi este denegată libertatea de acțiune politică. Aș fi fățarnic, dacă aș asigura pe cineva, că m'ași putea însufleși și pentru o înfrățire maghiaroromână, înscenată în mijlocul năzuințelor de unificare” (adevărat maghiarizare). „Eu cred, că am făcut un act atât de național, cât și patriotic, recomandând conaționalilor mei politică de paciență și perseverență în cadrele stricte ale legalității, sfătulind cu toată hotărârea, ca să nu lapede dela sine și ultima armă legală, rezistența pasivă, pe care nimeni nu ni-o poate răpi!”

Deși retras din vâlmășala politicii militande, infructuoasă, Alexandru Mocsonyi a rămas până la moartea sa soldatul cel mai credincios și mai disciplinat al

*) Articol publicat în Budapester Tagblatt din 25 Sept. 1899.

Sterilizarea

Știința nu stă pe loc; ea evoluează și medicii aștia cu știința lor, pun în uimire întreaga omenire. Poți ceti în fiecare zi noile descoperiri cu privire la biologia animalelor și aproape că îți vine să crezi teoriile lor, cari spun, că nu peste mult omul, va birui moartea. Să nu vă mirați de asta, medical inspiră încredere, întocmai ca și bolnavului care văzându-l în halat alb, îi pare un inger salvator ce vine să alunge moartea dela căpătâiu. Doamne, câți operați nu s'arut și binecuvântă mâna inarmată cu bisturiul de argint, ce-i spintecă trupul?... Dar când ne gândim la marea descoperire a lui Voronof?... Câți bătrâni ramoliți nu așteaptă cu înfrigurare, efectul dorit, prin înlocuirea glandei uzate cu a unui cimpanzeu viril?... Dar dacă din vremuri îndepărtate, medicii cu știința lor au fost ridicăți în slavă, de sigur că de azi înainte vor cădea în desuetitudine, prin metoda sterilizării bărbaților.

Hitler „marele reformator și regenerador a rassei ariene”, entuziasmat de prorocirile unui medic, într'un viitor de aur al poporului german, a intercalat în legile țării și un articol, prin care medicii, vor putea să ceară sterilizarea oricărui bărbat, a cărui origină pare dubioasă, ori ai cărui descendenți, ar periclita societatea de mâine. Și ideea aceasta, pare că se împământenește în fiecare țară. La urma urmei, ea derivă din teoria naturalistului Darwin. Au nu lucră azi omenirea (și natura) pentru o selecțiune a animalelor reproductoare și a tuturor plantelor? Dar iată că un alt medic vine cu o nouă teorie: „Nu trebuie sterilizați indivizii cari dau dovadă de prostie sau altă deficiență mintală, ci cei cari ocupă cele mai înalte trepte în scara inteligenței, căci aceștia cu inteligența lor se ridică deasupra masselor și ei sunt cauza defalcărilor bancare, a hoției și a crimei organizate. Un om cu cât e mai inteligent, cu atât e mai primejdios societății în care trăiește. Un geniu, poate fi pentru lume o amenințare și de ureți să vindică retele societății prin sterilizare, începeți cu cei supra-inteligenți!”

Hitler care se pretinde a fi cel mai mare geniu în clipa de față, ar fi primul sacrificat pe altarul sterilizării ridicat de el însuși. Ghiță Amărătu

partidului național român și al programului său din 1881. Intransigent al acestei crezi național, liber de orice interese de ordin personal, orgolliu și dor de mărirea lumestii, cari putea să le albă, când i-s-a oferit baronatul și un secretariat de stat, dacă era omul târgușilor pe pielea neamului și convins în sufletul său, că realizarea idealului național va avea să urmeze în butul tuturor obstacolelor, a rezistat, ca o pildă vie a naționalismului curat și a patriotismului de o neîntrecută valoare etică, tuturor argurilor, peripețiilor, prin care a trecut viața politică, bisericăscă, culturală și economică a românilor din Ungaria și Transilvania în deceniile premergătoare unirii lor cu Patria-mamă.

În fața svârcolirilor mititelute și netrebnice — scrie organul memorandist Tribuna — al unor „politiciani” de al noștri — fără rost și fără principii, cari aleargă după „aliați” în tendințele lor clicești și după „înfrățiri” cu ori ce preș chiar și cu prețul demnității și caracterului lor personal, numai ca să-l facă un rost, o ispravă, o căpătâiu; în fața acestui val-vârtej de inconsec-

INAINTE IN JUDEȚ

Pecica

Disolvatul Consiliu comunal hotărâse să se facă un „pinten” în fărul drept al Mureșului, în locul unde apa râului amenința să spele fărul. Hotărârea a rămas fără efect. N'a îndeplinit-o nici fostul primar I. Ugliș, — zice-se că din lipsă de bani — deși pentru schimbarea a două rânduri de cai, s'au aflat bani — nici actualul primar, care nu odată, a declarat, că dânsul nu va face niciodată bine pecicanilor, fiindcă aceștia nu l'urmează politiceste. Și uite așa! Din cauza incapacității sau reavoinței unora sau altora, Mureșul a fost lăsat să pătrundă adânc în islazul comunei, surpând în apă vreo 10 jugăre de pământ și distrugând un pod vechiu dar solid nou. Cheltuială tot s'a făcut și pecicanii mai sunt și cu pagubă. Așa-i dar n'ai cei face și nici nu poți trage pe nimeni la răspundere. Nici pe cei duși gospodari — că-i apără dl. Dr. A. Ursușiu — nici pe cei de azi, că-i apără... Țara.

Buna Țară, rea tocmeală...

Planuri. Se vorbește de-o vreme încoace că se va muta judecătoria din Rovine în Pecica. Eventual și Pretura. Actuala „Casă Culturală” ar fi destinată să adăpostească — după ce i s'ar adăoga un etaj — susamintitele instiluții, ba ar putea adăposti și primăria Pecica, percepția și alte servicii publice. Astfel s'ar deplasa „centrul” comunei, mai cu seamă dacă s'ar aduce și piața în fața „Casei Culturale”, ajutând ridicarea comerțanților români și nu a jidovilor Mutându-se primăria în altă parte, actualul local va putea fi predat companiei de grăniceri, care la rândul lor, ar elibera grădina de copii mici, strămorată în prezent într'una din școlile primare. Nu știm însă cine-și va face un merit din a duce la îndeplinire acest proiect — deziderat al Românilor din Pecica.

Stan Drumaru

Chișineu Criș

Implinindu-se 40 ani dela marile procese de presă al Memorandului, când conducătorii poporului român au fost obidiți și asupriți de foștii slăpânitori de eri, — se impune o datorie de recunoștință față de acești toști propovăduitori și conducători ai românilor subjugăți în acele grele și critice vremuri de bejenie și adevărat calvar. Căci șiau pus viața în pericol, petrecându-și vență, schimbări, umiliri, căciuliri samsarlicherii rușinoase, ce nile prezintă tabloul ultimelor zile — dl Mocsonyi stă ca un isvor de mângâiere și întărire pentru toate sufletele românești amărâte și îngreșate de atâtea acte de nepricepere, lasitate ori nemernicie.”

Din postul său de veghe a urmărit cu atențiune desfășurarea evenimentelor politice din țară și străinătate și și-a spus cuvântul său sincer, rezolut și înțelept, intervenind cu înalta sa autoritate și competență, de câte ori interesele neamului și întâmplările hotărâtoare îl chemau.

Fericitetele evenimente, prin care frații noștri de dincolo de Carpați își eluaptă deplina lor independență politică, punând pe capul viteazului lor domnitor, Carol I, coroana de oțel al Regatului Românesc, își auvără reperculsiunea lor firească și asupra ramurei subjugate a poporului român. Era firesc, ca după întemierea statului român liber aspirațiunile lor politice să graviteze spre București, și să caute, și să afle razim în rolul istoric, ce era chemat să-l îndeplinească tânărul regat. (Va urma)

tinerele prin beciurile Vajului și a Seghedinului, numai și numai pentru a avea și noi dreptul la o viață mai omenească și la un trai mai fericit.

Printre acești mari lupători ai cauzei naționale, se afla și fiul Chișineului decedat în Domnul Mihai Veliciu condamnat în acest proces la 2 ani temniță și care la provocarea împăratului ca să semneze cererea de grajire se opuse oricărei cereri de iertare. Și acestui martir al neamului, dureri că trebuie să o spunem, nu i s'a făcut nimic în acest orașel, în care a purtat giganticele lupte, — nici măcar ca o stradă să-i poarte numele.

Îmi fac o datorie și cred că sunt în asentimentul tuturor, rugând forurile competente și românii de bine din localitate pentru a lua măsurile necesare ca cel puțin acuma deocamdată, cu prilejul împlinirii a 40 ani dela acel vestit proces să se dea numirea unei străzi aceuia care a fost Mihai Veliciu.

Asemenea propunem ca cel în drep să ia măsurile necesare pentru strângerea unui fond de a se ridica un monument ilustrului dispărut.

P. T.

Ineu

Oficiul P. T. T. s'a statizat cu începere dela 23 Aprilie, a c. Noul diriginte s'a prezentat luându-și postul în primire. Se aude că o să devină, nu peste mult timp, iar oficiu autorizat, așa cum a fost înainte. În acest caz nu s'a avut în vedere decât satisfacerea unor poște personale, cari nu au nimic comun cu interesele obștești. Dacă presunerile noastre se vor realiza, ne vom ocupa mai amănunțit de această chestiune.

Primăria a luat măsuri ca să se facă și porțiunea de șosea rămasă neterminată către colonie, până la linia ferată. Măsura e cât se poate de binevenită și trebuie grabnic dusă la îndeplinire, acel capăt de drum consti tuind un adevărat pericol pentru vehicule. Ne place să vedem pe noul primar la lucru, iar nu să se rezume totul în a face gură, ori în a veni la primărie și în a pleca acasă.

Nu știm din ce motive doi funcționari tineri, unul cu bachelat și cu doi ani la Universitate, iar celălalt cu Șc. sup. de comerț, au fost înlocuiți în posturi cu alte persoane care nu prezintă nici o garanție morală și cu o pregătire de patru clase primare. Din câte știm una din aceste persoane a fost destituită de fostul regim, tot din postul dela Primărie, găsindu-i-se la activ niște nereguli bănești de câteva zeci de mii. Noi vedem că e vorba de căpătâiu politic, dar parcă ne înțelesesem ca să se pună capăt acestui procedeu Vom reveni asupra acestei chestiuni care numai cinsto nu face celor din fruntea comunei.

Ședința Comitetului naț-jărănesc din Arad

Joi, a avut loc în sala restaurantului Dacia din Arad, ședința Comitetului județean al organizației naț-jărănesc din Arad, sub președinția păr. Cosma.

Di Dr. Bojoc, fost primar, a făcut un expozeu politic.

S'a dat deplină putere biroului ca să facă candidaturile pentru alegerile județene și comunale. Congresul general se va ține în ziua de 17 Iunie c., ca delegați al centrului fiind numiți d. Căpățineanu.

Notarii comunali

Sub titlul de mai sus ziarul „Curentul” publică următoarele: S'au întrunit în București notarii din comunele rurale. A fost o zi de frățietate și bună înțelegere, în care cei mai răsăriți și-au spus părurile. Unul dintre rarele congrese sorocite de destin pentru a aduce pe tapet o problemă generală.

Căci așa și este. Pentru cine nu crede că oamenii mici cași cei mari se verifică în viață prin bogăția sufletească congresul acesta ar fi putut trece neobservat. Dar, nu s'a întâmplat așa.

Un vorbitor, dintre cei mai proeminenți, a precizat că guvernul nu va mai poate legifera nimic dacă în prealabil nu va lua înțelegere cu reprezentanța profesională pentru care se legiferează. Așa se procedează în Italia, unde asociațiunile corporative au un cuvânt hotărâtor în cumpăna politică a statului. Așa sunt înțelese lucrurile în Germania, unde structura statului este fuzionată cu viața profesională. Așa ar trebui să se întâmple și la noi, dacă politica atotputernică nu s'ar face indispensabilă acolo unde nu-și are nici un rost.

Notarii sunt anexați vieții administrative a satelor întocmai după cum plutonierii majori sunt anexați celei din armată. Primarul ca și căpitanul poate comanda. Nimeni nu-l împiedică. Dar supravegherea lucrărilor de executare pe teren, cade în raza de activitate a notarilor comunali. Ei cunosc toate resorturile acestui mecanism miniatural din viața administrativă a țării ce se numește celula rurală.

Iată pentruce, notarul trebuie să aibă o indestructibilă stabilitate, o incontestabilă pricepere, dar, în egală măsură, nu trebuie să se anchilozeze în rutină.

Dar ce să mai discutăm toate aceste lucruri când dezideratul

principal al notarilor comunali gravitează în jurul unui punct de vedere care întrunește toate atențiile. Ce ziceți de un congres care preconizează respectarea legilor. Impotriva cui se ridică el? Impotriva statului în sine, a cărui misiune suverană este tocmai să impue respectul legilor. Deci un congres anarhic. Și totuși toate congresele se învârt în jurul aceuiaș deziderat. Toate vor respectarea legilor. Fără îndoială că vom ajunge cu timpul, la un congres general și unanim în opinii, având ca program respectarea legilor. Dar, se întâmplă aici o poveste ciudată. Știm cine cere respectarea legilor: toate asociațiunile profesionale. Știm iarăși cine nu le respectă: politica politicienii, cluburile, electoratul și nepotismul. Cum vom afla însă, cea de a treia necunoscută? Care sunt mijloacele de constrângere, și mai ales, unde sunt cetele de lictori cu mănunchiul de vergele care să aplice sancțiunile. Nu se ivesc de nicăieri, pentrucă, nimeni nu se poate înrola sub această egidă atâta vreme cât nu a rupt-o definitiv cu politica, nimeni nu poate porni războiul împotriva politicianismului și a electoralului, dacă nu s'a debarasat complet de zgura devastatoare a acestei mentalități.

Va fi nevoie de o cruciată pornită din toate părțile pentru a ajunge la această solidaritate morală a tuturor categoriilor profesionale. Dar, până atunci, notarii au nevoie de stabilitate.

Acesta este un lucru minim. Căci ce perspective grandioase poate avea schimbarea unui notar?

Satisfacerea doar a câtorva ambizii meschline, și atât, Este prea puțin pentru morga democrației.

Nicolae Roșu

Scrisoare deschisă lui r. furdul

Stimate fur-dăi,

Am auzit că iar ai făcut o nespălată, de data asta chiar în satu-ți de reședință, Bocsigul, — pentru care te străduiești ca și eroul lui Caragiale cu Midilul, să l'ridici cel puțin la rangul de municipiu, iar Domniata să mi te faci primar.

E vorba de niște bonuri de impozit pe care ai vrut să le plasezi în valoare reală (bine că nu și cu dobândă) pela Asociația de pășunat, dar și-a ieșit anapoda. Credeai că dacă ești la putere se poate face totul, hai? Uite că nu se poate, chiar dacăi fi și para fur-dăi, nu numai furdul. Cu ambiția și prostească și curajul nerușinat, de data asta ai nimerit ca Eremia.

Și mai ai o mulțime de găinării, pe care numai Domniata cu apucăturile și de coțcar le-ai putut comite. Le voiu arăta rând pe rând și nu mă voiu lăsa până ce nu te va cunoaște lumea așa cum ești.

Domniata faci politică, încă teribilă, (desigur așa cum te pricepi) și ai crezut că de acuma toate drumurile-ți sunt deschise. (Poate sperai să ajungi inspector). Dar te-ai convins acuma că nici un subrevizor de control n'ai putut fi, cu toate că te-ai lăudat că ai să fii revizor-plin, înainte de a fi la putere. Și totuși ai rămas tot în metropola-ți Bocsig.

Mare și ticăloasă nedreptate! Eu te compălimesc sincer și aș propune ca la a doua venire, să te faci partidul cel puțin subsecretar de stat. Da, subsecretar de stat sadea, (deputat e prea puțin și parcă vād că ai și refuza, cum ai refuzat când te-au rugat jărăniștii să candidezi la ei pe listă... Vorbă să fie)...

Căci s'o spun drept, ai adus reale servicii partidului din care faci parte. Dacă nu întrai în el s'ar fi prăpădit, dar ai s'arbit Domniata cu gura, cu picioarele, cu mâinile și într'o foarte redusă măsură, cu capul, ca să-l sprinjini să nu cadă.

Urâtă nedreptate, de trei ori urâtă!

De altfel am observat că nu mai ești așa de băjos. Incepi să vezi realitatea. Și dac'ai ști ce știu eu, ai sta liniștit acasă, nu fi-ai mai rupe ghețele pe drumuri.

N'ai observat că domnul Henț (Miky, cum îți plăca să i spui pentru ca să ne arăți nouă cât ești de inimic cu Dumnealui) s'a săturat de serviciile-ți nesărate? Nu vezi că ar vrea să-l mai lăși în pace, să-ți mai vezi de școală iar nu să-i stai mereu pe cap? Aștepti să îți spună? Dar domnul Henț e un om prea fin și cu alle maniere decât ale Domnieitale dela Bocsig. Ori nu înțelegi până nu-ți zice ca la... (hm, nu mă îndur să-ți spun)?

Deasemenea și pela revizorat și pela Asociație și pela bancă, nu stai mai strălucit. (Ori te faci că nu vezi?) Incepe lumea să te cunoască, monșer, așa cum ești sub mască.

Fiindcă valoarea unui om nu constă numai în a face gură și a boscorodi verzi uscate (așa ca Domniata, care când deschizi gura, iese și prostia).

Eu caut să-ți fac propagandă și voiu pune la contribuție toată bruma de publicist din mine, numai ca să mi te fac cunoscut. E un serviciu pe care și-l fac absolut gratuit și în mod cu totul desinteresat.

Doamne, ajută! Koh-y-noor

Not și ei

Evenimentele din Bulgaria

Dela războiu încoace, Bulgaria a avut o sbuciumată viață politică. De atunci și până acum, au alungat un rege, au schimbat guverne, s'au asasinat și împușcat între, te miri de ce. Și acum sunt din nou obiectul opiniei publice mondiale.

Ce s'a întâmplat?

Guvernul Mușanoff a fost înlocuit printr'o lovitură de stat de către guvernul Gheorghieff. Motivele interne cari au determinat această schimbare, pentru noi sunt de minimă importanță, de aceia nici nu le pomenim aci. Schimbarea are maximă importanță din punctul de vedere al politicii externe și aceasta este foarte important pantru noi. Căci, după unele versiuni introducerea dictaturei a fost sprijinită de Franța și Mica înțelegere, cu scopul precis de a scoate Bulgaria de sub influența politicii italiene, și atragerea ei spre politica franceză. Aceasta ar aduce după sine apropierea Bulgariei de Jugoslavia și încetarea frecventelor frecături dintre aceste două țări. Dacă versiunea aceasta se dovedește adevărată, și România are de câștigat, pentru că Bulgaria nu va mai putea ridica pretențiuni teritoriale față de un stat amic și aliat care urmărește stabilirea expansiunii imperialiste dela Roma.

O altă versiune susține că de acum înainte, Bulgaria va urma o politică panslavistă, cu îndepărtatul ideal de a se uni toți slavii într'o mare împărăție. În cazul acesta România este în primul rând expusă, pentru că se află în mijlocul unei mase de slavi: Bulgaria, Jugoslavia, Cehoslovacia, Polonia și Rusia. Situația României ar fi foarte gravă, pentru că, în cazul unei înțelegeri a statelor slave, nu se va ține socoteală de ea, ci vor încerca să o înghită, să o înce în marea împărăție slavă. Aceasta explică și marea atențiune cu care cercurile noastre politice urmăresc evenimentele din Bulgaria.

Intre aceste versiuni, a mai intervenit și Germania. Presa germană comentează cu o deosebită simpatie evenimentele din Bulgaria, reamintind prietenia dintre poporul german și bulgar, legată în cursul războiului mondial. Aceasta înseamnă că Germania tatonează terenul în vederea afilierii Bulgariei la politica hitleristă.

Până în prezent situația, din punctul de vedere al politicii externe, se prezintă astfel.

Germania, urmărindu-și scopurile ei de expansiune și pentru a șicana Franța, tatonează terenul în vederea încheierii unui pact de neagresiune cu Cehoslovacia. Intenția și-a manifestat-o fășiș, spunând și aceia că urmărește destrămarea Micei înțelegeri.

Alex. Roman

Știri politice

În legătură cu svonorile ce circulă, că d. Vaida va demisiona dela președinția organizațiilor național-jărăniste din Ardeal, «Dreptatea» publică următoarele: «Fără de faptul că în unele ziare se repetă știrea că d. Al. Vaida Voevod ar fi demisionat dela președinția organizațiilor din Ardeal și că ar urma să fie însărcinat cu conducerea organizațiilor din Ardeal, d. dr. N. Lupu, suntem nevoiți a arăta că aceasta este o simplă născocire.

Parlamentul va fi convocat în sesiune extraordinară în ziua de 5 Iunie.

Bugetul general al Statului va fi definitiv întocmit până la 1 Iunie și se va depune la Camera în ziua de 5 Iunie data deschiderii sesiunii extraordinare a Parlamentului.

Mareșalul Averescu a avut, Marți, o lungă întrevedere cu d. C. Argetoianu.

Ziarul «Epoca» scrie: Dosarele decretelor cari așteaptă semnătura Suveranului se îngroașe. Pe lângă cele două ale d-lor Lapedatu și Nistor s'au mai adăugat câteva în care decretul pentru numirea directorului general C. A. P. S.

Din fericire pentru partidul liberal, nu vom avea de înregistrat nici un gest al guvernului. D. Tătarăscu are răbdare.

O desmințire a d-lui Gr. Iunian

Unele ziare au publicat și au comentat știrea că între d-nii Grigore Iunian și C. Stere de o parte și d. I. Maniu și alți frunțași ai partidului național-jărănesc de altă parte, au avut loc și vor urma întâlniri și discuțiuni având de scop să ducă la o fuziune.

Conducerea partidului jărănist-radical spune că aceste știri sunt lipsite de temel.

Informațiuni

— Cursurile școlilor primare din întreaga țară, vor înceta la 10 Iunie.

— S'a aprobat înțerea țargului săptămânal la Almaș, în fiecare Marți, iar de 4 ori pe an țarg de țară.

— Odată cu începerea viitorului an școlar, ministerul Instrucțiunii a decis să introducă în toate școlile secundare și profesionale de fete, costumul național.

— Nu s'a stabilit dacă se va purta costumul național al regiunii respective sau unul uniform.

— La Banca Națională, se lucrează actualmente la alcătuirea legii bancare.

— În urma cererii «Asociației generale a profesorilor secundari» ministerul Instrucțiunii a aprobat, principal, dreptul de sindicalizare, a membrilor corpului didactic secundar.

— Plata salariilor pe luna Mai se va face între 20 Mai și 10 Iunie.

— Asociația învățătorilor din județul Arad, a convocat în adunare generală ordinară, pe membrii săi, în ziua de 10 Iunie a. c., în sala mare a Primăriei orașului Arad.

— Meseriași români din Măderat aranjează în seara zilei a doua de Rusaliu o petrecere dansantă.

— Cu ocazia vizitei miniștrilor efectuată în centrele mai însemnate ale Munților Apusenii, harnicii locuitori ai glorioaselor platurii, Mojiți, au înaintat guvernului mai multe petiții și memorii.

Incep destăinuirile politice...

— Declarațiile dlui Gheorghe Brătianu —

După reluarea acțiunii pe cont propriu a partidului liberal de sub conducerea dlui Gh. Brătianu și după hotărârea campaniei a acestuia contra partidului vechiu, dsa a făcut mai multe destăinuirii politice, în orașele unde a luat parte la luptele comunaie.

Declarațiile dela Galați

D. Gh. Brătianu a făcut foarte interesantele declarații la adunarea clubului din Galați.

„Multe svonuri au trecut prin țară. Multe evenimente s'au petrecut S'a vorbit de încercările de apropiere, de partidul care suportă actualmente situațiunea guvernării S'a vorbit de alte acorduri. Drumul nostru este drept, hotărât, fără teamă și fără șovăire. N'am conceput niciodată întregirea fără o radicală remaniere. Nici o clipă nu am conceput să fim alături de cel cari au ajuns azi să se dovedească a fi cioclii partidului național-liberal.

Nu avem timpul să facem bilanțul politic al acestor șase luni de guvernare începută prin tragedie și terminată prin operetă. Așa cum s'a început această guvernare, cu hăturile guvernării în mâini nevăzute, altele de cât ale acelor aduși să conducă, însemna perzanăa partidului național liberal.

S'a vorbit de acorduri politice, de acordul de care I-am încheiat cu d. mareșal Averescu. Ce e mai firesc decât în aceste vremuri de supralicitățiune a lichilismului să ne întâlnim în drum

având în vedere marile interese ale statului. Această înțelegere cu d. mareșal Averescu nu s'a făcut și nu privește timpul alegerilor, al intereselor personale ci privește interese mai mari.

Afirm că acțiunea noastră nu-și modifică înțelesul, acordul acesta nu schimbă nici credința, nici politica ce o facem și nici steagul. Continuăm lupta cu mai multă tărie. Aducem în ceasul acesta conștiința deplină a răspunderilor și înfăptuirilor pe care țara le așteaptă dela noi. Suntem ultima nădejde a acestei națiuni.

Vă dăm garanțiile acelor cari nu au cărmuit în ultimii patru ani. N'am fost la guvern pentru că nu am vrut, căci știți câte ispite au fost în calea noastră N'am voit să cărmuim pentru că n'am înțeles să fim părtași ai compromisurilor și licăloșiiilor allora. Am înțeles că această țară nu se conduce prin vorbe goale și nici prin minciuni și corupție. Noi am înțeles să așteptăm ceasul când vom fi purtați de voința țării, când vom putea vorbi țării cu încredere și sireinătății cu demnitate și mândrie.

Afirm că noi reprezentăm sufletul partidului național liberal. Afirm că ceasul acesta este mai important decât oricând. Partidul național-liberal va trăi, va rezista și va birui. Va trăi prin noi, ori nu va mai fi deloc în țara românească. Sunt îndreptățit să cred că lupta va fi încoronată de succes.

Viața politică

Spre o clarificare?

Situația guvernului foarte grea — O nouă încercare de reintregire? — Consecințele

Anunțasem că situația guvernului, — găsit în fața unor stări foarte complicate, — este extrem de grea. Convocarea Parlamentului într'o sesiune extraordinară, îl face să ne clarifice situația așa cum este și cu puține cotituri.

Parlamentul va avea să voteze bugetul și alte legi de ordin financiar, economic, social. Cum politica generală a guvernului se discută cu ocazia desbaterilor asupra adresei, dar mai ales la buget urmează deci, că vom avea o sesiune foarte vie și care va pune în discuție întreaga situație a regimului politic care deține puterea astăzi.

Guvernul se va găsi, de data aceasta, într'o stare de inferioritate față de opoziție.

Pe lângă aceasta, național-jărănistii vor apăra politica financiară a fostului regim și vor pune în evidență greselile actualului guvern. Pe chestia bugetară lupta va fi, pe cât se afirmă, foarte vioalentă.

Deci față de opoziția parlamentară situația guvernului este foarte grea.

Care-i situația dlui G. Tătarăscu față de propriul său partid?

Raporturile cu partidul liberal prezidat de dl George Brătianu, au fost definitiv rupte. Opoziția «obiectivă», despre care vorbea dl Dinu Brătianu, își va schimba caracterul, și o sumă de contingente politice vor determina pe partizanii dlui George Brătianu, din parlament, să adopte față de cabinetul Tătarăscu o atitudine care nu poate fi de folos guvernului.

Pe de altă parte, s'au produs, de la o vreme, în rândurile par-

tidului liberal de la guvern, nemulțumiri cari nu pot rămâne nesoluționate.

Insuș faptul că deși s'au scindat ministerele instrucțiunii și al sănătății, totuși nu s'au făcut încă numirile miniștrilor cărora li se dă atribuțiuni precise, — cazul dlor Lapedatu și I. Nistor, — dovedește că această chestiune este în legătură cu remanierea cabinetului și cu alte necesități de partid, pe cari guvernul nu le poate soluționa.

De aceea, în unele cercuri oicioase se afirmă că d. G. Tătarăscu va fi silit de partid să încerce, înainte de deschiderea sesiunii extraordinare a Corpurilor legiuitoare, o împăcare a celor două formațiuni liberale, și că această sarcină, pentru salvarea unității partidului liberal, ar reveni din nou dlui doctor C. Angelescu, care ar tenta o formațiune liberală de concentrare, ceace ar echivala, firește, cu sfiorțările guvernului prezidat de d. G. Tătarăscu.

Ce va aduce după sine tentativa dlui doctor Angelescu?

Cari vor fi urmările situațiunii critice în care s'a pus, încă dela început, d. G. Tătarăscu, față de opoziție și de partidul liberal?

Evenimentele, ale căror curs nu poate fi schimbat, nu vor întârzia să ne dea o deslețare a acestei probleme, ca și a întregii situațiuni politice.

— În regiunea Moldovei au căzut groaznice ploii torențiale, cari au provocat însemnate deteriorări și ruperi de linii ferate.

Pentru Dl Ministru al Instrucțiunii

— Isprava unui profesor —

Publicul, care a trecut în seara de 5 Mai a. c. pela ora 21¹⁵ pe partea palatului teatrului din piața Avram Iancu, a fost indignat de sălbateca agresiune asupra unui elev de școală secundară din localitate. Interesându-ne am aflat următoarele:

În acea seară elevul Plav Mircea din cl. III-a, a școlii superioare de comerț însoțit de alți doi colegi, învojiți de dirigintele respectiv de a participa la reprezentarea teatrală de atunci, se plimbau în jurul teatrului, așteptând începerea spectacolului. Ajunșând pe partea din spre piața Avram Iancu, numitul elev s'a pomenit lovit din senin de profesorul de muzică Ioan Lipovan dela școala normală, care l-a bătut crunt aplicându-i 17 lovituri cu pumnul peste față și cap, spre consternarea celorlalți doi elevi și a publicului.

A doua zi elevul s'a prezentat dlui V. Suciul directorul său de școală raportând cazul, iar a 3-a zi dnii profesori Dr Iuliu Boca și Teodor Selegian au observat vânățile depe fața elevului Plav.

Oricâtă solitudine am accorda profesorului Lipovan, admitându-i ipotetic toate enormitățile invocate elevului, totuși nimic nu-i scuză sălbătecia — ba încă în public — asupra unui elev destul de mare, care — deși mai tânăr decât profesorul, — a dovedit mai mult tact decât acesta, nefăcând uz de forța cu care este înzestrat, spre a reacționa precum ar fi meritat bruta, ceace ar fi pus într'o postură foarte neplăcută corpul profesoral, care ar trebui să se desolidarizeze de fapta colegului lor, care nu-i onorează.

Dacă în urma celor întâmplate recent înțelegem măsurile restrictive ale Ministerului Instrucțiunii, acestea însă nu abrogă regulamentele școlare, cari interzic cu desăvârșire bătaia. Dealtfel elevul Plav era în cea mai corectă finută, purtând uniforma școlii și având numărul la braț, care ar fi permis luarea măsurilor pentru eventuala gresală a elevului, spre a nu trebui să se dea spectacolul dezagrant de către profesorul Lipovan, care nu poate invoca nici măcar slaba scuză de a fi avut pe elev sub ordinele sale directe, față de care să-și permita abuzul de a-l bate ca un surugiu, așa precum suntem informați că obișnuiește numitul profesor cu elevii săi.

Temându-se de consecințele faptei sale grave, profesorul Lipovan a mai dat și uratul exemplu al lipsei curajului răspunderii, interesându-se prin alți profesori dacă elevul l-a dat în judecată, ori a reclamat cazul ministerului și rugând pe colegi a stării pe lângă elev să renunțe la orice acțiune.

Dar chestiunea mai are încă o latură: Se zice că profesorul Lipovan a stălcit în bătaie pe elevul Plav, confundându-l cu unul care ar fi voit să intre fraudulos la spectacol prin poarta din spre piața Avram Iancu a palatului teatrului, erijându-se în portar al clădirii, funcțiune pe care o ocupă de câțiva ani. În acest caz se pune întrebarea dacă un profesor — funcționar de stat — mai poate ocupa în ziua de azi o nouă funcțiune publică, fie ea chiar aceea de portar.

Atragem atențiunea D-lui Ministru al Instrucțiunii asupra celor de mai sus, cu rugămintea de a rândui o anchetă, după care să se ia măsurile ce se cuvine contra profesorului bătauș.

A. Cioculescu

D. Mareșal Averescu, președintele partidului poporului, a fost primit Mercuri d. m. în audiență de Suveran. Audiența a durat două ore și un sfert,

După audiență d-sa a avut acasă o scurtă confătuire cu câțiva din colaboratorii săi.